

24. 2. 2021

INTEGROVANÁ OCHRANA ROSTLIN VE SVĚTLE NOVÝCH STRATEGIÍ EU

PETR BENEŠ
WEBINÁŘ „VLIV AGROTECHNIKY V IOR“, ÚKZÚZ BRNO

OBSAH

Podstata, komponenty, legislativa IOR

Strategie „Od zemědělce ke spotřebiteli“ a
„Strategie k biodiverzitě“

Národní akční plán ke snížení používání pesticidů
v ČR

Doporučení MZe

PODSTATA IOR

- KLÁST DŮRAZ NA - RŮST ZDRAVÝCH ROSTLIN PŘI CO NEJMENŠÍM NARUŠENÍ ZEMĚDĚLSKÝCH EKOSYSTÉMŮ
 - PODPORU PŘIROZENÝCH MECHANISMŮ OCHRANY PŘED ŠKODLIVÝMI ORGANIZMY (ŠO)
- PEČLIVĚ ZVAŽOVAT UPLATNĚNÍ SOUČASNĚ DOSTUPNÝCH METOD OR VČETNĚ INTEGRACE VHODNÝCH AGROTECHNICKÝCH OPATŘENÍ, KTERÁ POTLAČUJÍ ROZVOJ POPULACÍ ŠO A UDRŽUJÍ POUŽÍVÁNÍ POR NA ÚROVNÍCH, KTERÉ LZE Z HOSPODÁŘSKÉHO A EKOLOGICKÉHO HLEDISKA ODŮVODNIT A KTERÉ SNIŽUJÍ ČI MINIMALIZUJÍ OHROŽENÍ LIDÍ, ZVÍŘAT A ŽP

NEJEDNÁ SE O NIC NOVÉHO. V ČR SE UPLATŇUJÍ PRVKY IOR - MONITORING, PRAHOVÉ HODNOTY (KRITICKÁ ČÍSLA), PŘEDPOVĚDI ATD. JIŽ OD 60. LET MINULÉHO STOLETÍ.

ZÁKLADNÍ KOMPONENTY IOR

- PREVENTIVNÍ METODY OCHRANY
- VYUŽÍVÁNÍ METOD PROGNÓZ A MONITOROVÁNÍ ŠO
- VYUŽÍVÁNÍ EKONOMICKÝCH PRAHŮ ŠKODLIVOSTI (KRITICKÁ ČÍSLA)
- PŘEDNOSTNÍ VYUŽÍVÁNÍ SELEKTIVNÍCH POR VŮČI PŘIROZENÝM NEPŘÁTELŮM ŠO A PŘIJATELNÝCH PRO ŽP A BIOLOGICKÝCH PROSTŘEDKŮ A NOVÝCH STRATEGIÍ PŘED ŠIROKOSPEKTRÁLNÍMI PESTICIDY
- MONITORING REZISTENCE ŠO K PESTICIDŮM

NEJDŮLEŽITĚJŠÍM KOMPONENTEM IOR JE SPRÁVNÁ ZEMĚDĚLSKÁ PRAXE

HLAVNÍ ZÁSADY SPRÁVNÉ PĚSTITELSKÉ PRAXE:

1. Vyvážené hnojení, pravidelné vápnění
2. Vhodné zpracování půdy
3. Střídání plodin
4. Setí mořeného osiva, výběr vhodných odrůd
5. Podpora užitečných organismů
6. Používání POR pouze v nezbytném rozsahu
7. Uplatňování antirezistentních strategií
8. Ověřování úspěšnosti provedených ochranných opatření (je spojeno s důkladně prováděnou evidencí)

Integrovaná ochrana rostlin (IOR) je provázaným komplexem zásad, které na sebe navazují a vytváří tak harmonický celek. Dodržováním IOR lze předcházet výpadkům výnosů v jednotlivých letech a lze tak zajistit půdní úrodnost bez navyšování vstupů. **Chemie nemůže nahrazovat chyby v agrotechnice a v pěstebních technologiích.**

LEGISLATIVNÍ UKOTVENÍ IOR

- SMĚRNICE EP A RADY 2009/128/ES

ČLENSKÉ STÁTY

- ▶ PŘIJMOU VEŠKERÁ NEZBYTNÁ OPATŘENÍ NA PODPORU OCHRANY PŘED ŠO S NÍZKÝMI VSTUPY PESTICIDŮ
- ▶ UPŘEDNOSTNÍ NECHEMICKÉ METODY A PROFESIONÁLNÍ UŽIVATELÉ PŘEJDOU NA POSTUPY A PŘÍPRAVKY, KTERÉ JSOU K DISPOZICI PRO DANÝ PROBLÉM SPOJENÝ SE STEJNÝM ŠO A PŘEDSTAVUJÍ NEJNIŽŠÍ RIZIKO PRO LIDSKÉ ZDRAVÍ A ŽP
- ▶ ZAJISTÍ, ABY PROFESIONÁLNÍ UŽIVATELÉ MĚLI K DISPOZICI INFORMACE A NÁSTROJE PRO SLEDOVÁNÍ VÝSKYTU ŠO A PRO ROZHODOVÁNÍ V OBLASTI OR I PORADENSKÉ SLUŽBY
- ▶ STANOVÍ VHODNÉ POBÍDKY NA PODPORU TOHO, ABY PROFESIONÁLNÍ UŽIVATELÉ NA DOBROVOLNÉM ZÁKLADĚ UPLATŇOVALI POKYNY IOR PRO JEDNOTLIVÉ PLODINY, KTERÉ VYPRACOVALY VEŘEJNÉ ORGÁNY NEBO ORGANIZACE ZASTUPUJÍCÍ URČITÉ PROFESIONÁL. UŽIVATELE

- ZÁKON Č. 326/2004 SB., O ROSTLINOLÉKAŘSKÉ PÉČI

PROFESIONÁLNÍ UŽIVATELÉ JSOU POVINNI OD 2014 UPLATŇOVAT OBECNÉ ZÁSADY IOR, KTERÉ OBSAHUJÍ ZEJMÉNA ...

1. Preventivní opatření a přímé metody OR, které mají co nejmenší vedlejší účinky na lidské zdraví, necílové organismy a životní prostředí,
2. Opatření k zamezení rezistence ŠO k POR
3. Způsob ověřování úspěšnosti používaných opatření v oblasti IOR

Aplikace zásad IOR musí být hospodářsky odůvodněná.

V rámci pravidelných šetření je prováděn monitoring stavu IOR, který se stal doplňkem ke kontrolám Cross Compliance.

STRATEGIE „OD ZEMĚDĚLCE KE SPOTŘEBITELI“ A STRATEGIE K BIODIVERZITĚ

ZÁKLADNÍ CÍLE STANOVENÉ V OBOU STRATEGIÍCH

STRATEGIE „OD ZEMĚDĚLCE KE SPOTŘEBITELI“

omezit používání
pesticidů o **50 %**

používání hnojiv
snížit o **20 %**

únik živin snížit o
50 %

používání
antimikrobiálních
látek snížit o **50 %**

plochy ekologického
zemědělství
zvednout na **25 %**

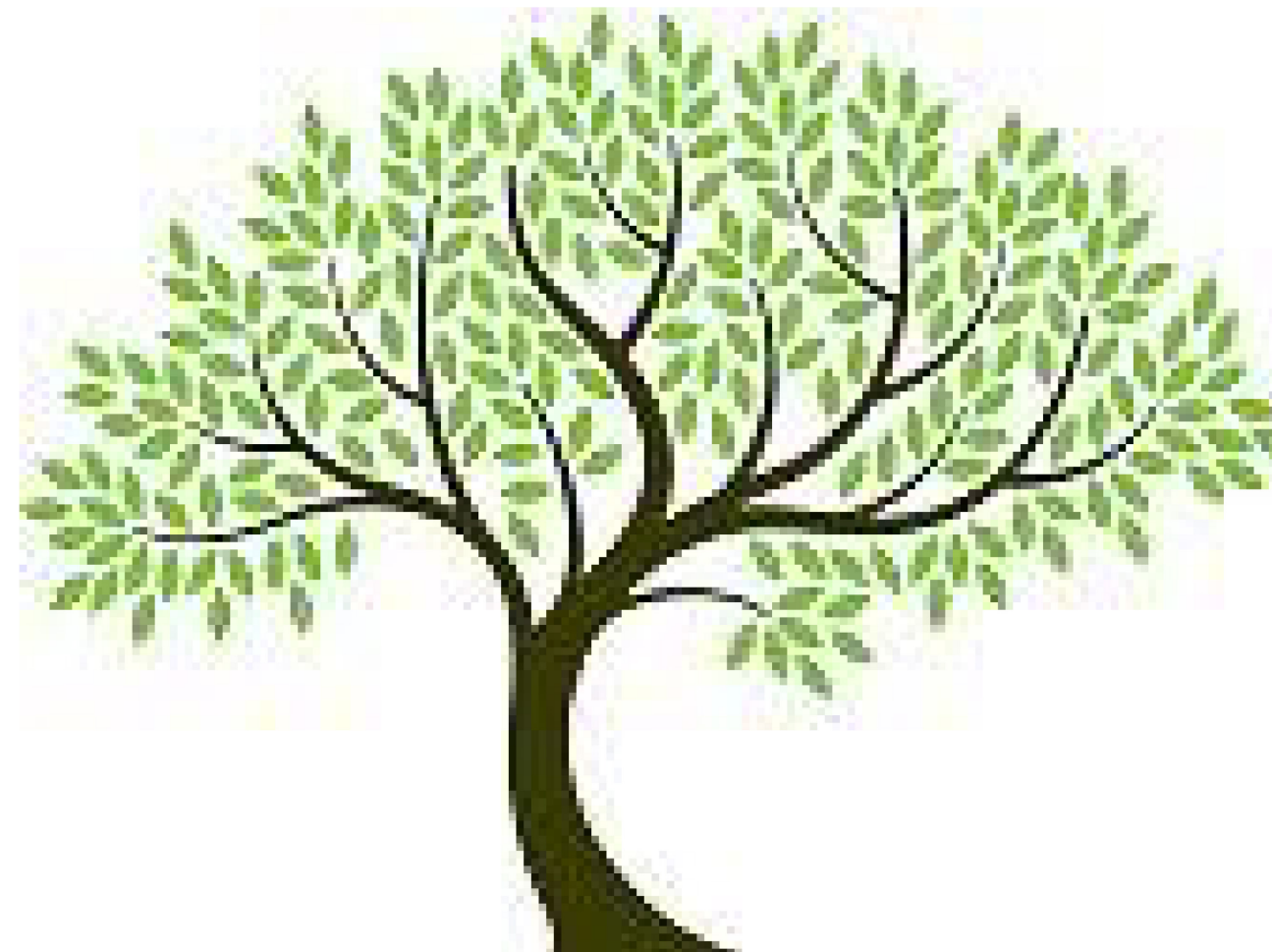
STRATEGIE K BIODIVERZITĚ

obnova
poškozených
ekosystémů a řek

30 % evropských
území a moří přeměnit
na řízené chráněné
oblasti

navrácení opylovačů
na zemědělskou
půdu

přeměnit **10 %** plochy
zemědělské půdy na
území s vysokou
biologickou rozmanitostí

POZICE ČESKÉ REPUBLIKY

Konkrétní stanovené cíle bude nutné podrobit dopadovým studiím na úrovni EU i ČS. ČR požaduje, aby tyto studie předložila EK.

Cíle jsou velmi ambiciózní a EK neuvedla, z jakých konkrétních pokladů a dat vycházela.

Neměly by být zvýšeny administrativní nároky na zemědělce, případně i výkaznictví ČS.

Nutnost zachovat konkurenceschopnost evropského zemědělského a potravinářského sektoru.

Potřeba nastavení cílů pro jednotlivé členské státy tak, aby reflektovaly současný stav v dané zemi. Výchozí podmínky každé jednotlivé země jsou jiné a je nezbytné zachovat férovost napříč všemi státy EU a apelovat na změnu v těch členských státech, kde jsou ukazatele nejvíce v kontrastu s cíli strategie (např. u spotřeby pesticidů na hektar patří ČR mezi státy, kde spotřeba nejvíce klesá).

POMOC INTEGROVANÉ OCHRANY ROSTLIN (IOR) V NAPLŇOVÁNÍ CÍLŮ STRATEGIÍ

IOR je v Evropě stále více prosazována jako jeden z hlavních nástrojů k naplňování cílů strategií. U strategie „Od zemědělce ke spotřebiteli“ je to zejména snižování spotřeby pesticidů a s tím spojená ochrana opylovačů (Biodiverzita).

INTEGROVANÁ OCHRANA ROSTLIN

- ZAJIŠŤUJE VYSOKOU KVALITU ZEMĚDĚLSKÉ PRODUKCE V UDRŽITELNÉM, S OHLEDEM NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ BEZPEČNÉM A EKONOMICKY SPOLEHLIVÉM ZPŮSOBU HOSPODAŘENÍ
- SNIŽUJE VSTUPY CHEMICKÝCH LÁTEK DO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
- PODPORUJE ROZŠÍŘOVÁNÍ POUŽÍVÁNÍ BIOLOGICKÉ OCHRANY ROSTLIN

III.

VLASTNÍ MATERIÁL

18-MZE-17221

NÁRODNÍ AKČNÍ PLÁN K BEZPEČNÉMU
UŽÍVÁNÍ PESTICIDŮ V ČESKÉ REPUBLICE P.
2018 - 2022

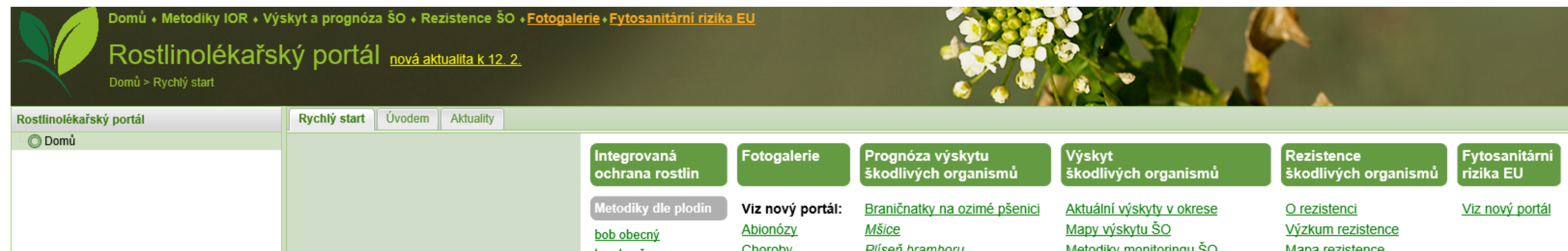

NÁRODNÍ AKČNÍ PLÁN KE SNÍŽENÍ POUŽÍVÁNÍ PESTICIDŮ V ČR (NAP)

JE SOUBOREM OPATŘENÍ, KTERÝMI BUDE V SOULADU S ČL. 4 SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2009/128/ES, KTEROU SE STANOVÍ RÁMEC PRO ČINNOST SPOLEČENSTVÍ ZA ÚČELEM DOSAŽENÍ UDRŽITELNÉHO POUŽÍVÁNÍ PESTICIDŮ, NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY REALIZOVÁN PROGRAM SNÍŽENÍ NEPŘÍZNIVÉHO VLIVU PŘÍPRAVKŮ NA OCHRANU ROSTLIN NA ZDRAVÍ LIDÍ A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.

PRVNÍ NAP BYL SCHVÁLEN USNESENÍM VLÁDY ČR Č. 660 NA SCHŮZI VLÁDY ČR KONANÉ DNE 12. ZÁŘÍ 2012.

DNES PLATÍ NAP PRO OBDOBÍ 2018-2022

...KDE ČERPAT INFORMACE ?

- Průvodce IOR
http://eagri.cz/public/web/file/546640/Pruvodce_IOR_upraveny_2020.pdf
- Web ÚKZÚZ stránky
<https://portal.mze.cz/ssl/web/ukzuz/portal/skodlive-organismy/integrovana-ochrana-rostlin/>
- Metodická příručka IOR proti chorobám, škůdcům a plevelům – Polní plodiny (Pavel Talich; Vladimír Řehák; František Kocourek; Petr Ackermann; et al)
- Rostlinolékařský portál
- Akreditovaní poradci pro OR
- Poradenská centra pro IOR
- Výzkumné ústavy a zemědělské univerzity

DĚKUJI ZA POZORNOST

Ing. Petr Beneš, MZe, petr.benes@mze.cz, +420725122933

Odbor bezpečnosti potravin